Dokumentą elektroniniu parašu
pasirašė ČESLOVAS,TALLAT-KELPŠA
Data: 2026-09-09 15:08:31

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
2026-09-10 Nr. G-9257

Lietuvos žvėrelių augintojų asociacija

Žemės ūkio rūmai - Jūsų sėkmės raktas!

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijai
Siunčiama el. paštu: lrvkanceliarija@lrv.lt; zum@zum.lt

2026-09-09, Vilkijos kaimas

Atviras laiškas
dėl Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos pateiktos išvados
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Atkreipiame Jūsų visų dėmesį, kad ŽŪM praeitą savaitę patvirtinto disponuojanti reikšmingais duomenimis, patvirtinančiais, kad galiojantis kompensavimo modelis yra neteisingas ir nepagrįstas. Tačiau apgailestaujame, kad nepaisant šių faktinių aplinkybių, jos pateiktame naujausiame nutarimo projekte ir toliau nėra numatyta jokių siūlomų priemonių esamiems teisinio reguliavimo trūkumams pašalinti.

Todėl Lietuvos žvėrelių augintojų asociacija negali pritarti tokiam Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) priimtam naujausiam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektui ir jame nurodomoms išvadoms bei žemiau pateikia argumentus, pagrindžiančius tokią Asociacijos poziciją:

Pirma, ŽŪM priimtame nutarimo projekte nurodomomis pastabomis iš esmės atsisakoma spręsti esminį klausimą – teisingą ir proporcingą kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų patirsimų praradimų kompensavimo užtikrinimą. Vietoje to, daugiausia dėmesio nutarimo projekte yra skiriama galimoms valstybės išlaidoms ir procedūrinėms kliūtims, nors ŽŪM yra **aiškiai žinomi galiojančiu teisiniu reguliavimu įtvirtinto kompensavimo mechanizmo trūkumai**, o jokių siūlymų, kaip užtikrinti tinkamą kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų patiriamų nuostolių atlyginimą, nutarimo projekte nėra nepateikiama.

Dar prieš ŽŪM priimant naujausią nutarimo projektą Asociacija kreipėsi į ministeriją, siekdama atkreipti dėmesį į galiojančio kompensavimo mechanizmo trūkumus ir realias kliūtis ūkio subjektams pasinaudoti įstatyme numatytomis kompensacijomis.

ŽŪM adresuotame 2026-08-25 rašte Asociacija buvo nurodžiusi, kad galiojanti kompensavimo tvarka yra nenuosekli ir praktiškai neįgyvendinama, kadangi ūkio subjektai, nepaisant to, kad veiklą jiems leidžiama vykdyti iki 2027 metų pradžios, norėdami gauti kompensacijas, **iki 2026-12-31 savo lėšomis jau turi būti atleidę darbuotojus, išmokėję jiems išeitines išmokas, nugriovę statinius, sunaikinę įrenginius bei pasirūpinę susidariusių atliekų surinkimu, išvežimu ir apdorojimu bei pateikę Nacionalinei mokėjimo agentūrai visą tai patvirtinančius dokumentus**.

Asociacija rašte taip pat atkreipė ŽŪM dėmesį, kad **nenumatytas joks pereinamasis laikotarpis veiklai nutraukti, dauguma ūkių neturi lėšų šiems darbams atlikti, todėl įstatyme numatytos kompensacijos daugeliui jų yra tik formalios ir faktiškai nepasiekiamos**. Be to, buvo atkreiptas dėmesys ir į itin didelę ūkių patiriamą žalą bei prašyta bendro ŽŪM, Asociacijos, Lietuvos

Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Seimo Kaimo reikalų komiteto atstovų susitikimo galimiems šio ydingo teisinio reguliavimo sukeltų problemų sprendimų būdams aptarti. Nepaisant, to į šias Asociacijos išdėstytas pastabas nei naujausiame nutarimo projekte, nei jokiu kitu būdu neatsiliepta. Apskritai, į Asociacijos 2026-08-25 raštą nebuvo atsakyta.

Antra, Asociacijai neaiškios ir nesuprantamos priežastys, kodėl naujausiame nutarimo projekte pateikiamos **išvados dėl Projekto iš esmės skiriasi nuo 2026-01-26 registruotoje nutarimo projekto versijoje išdėstytų pastabų**. 2026-01-26 registruotoje versijoje nebuvo nustatytas nei Projekto nepakankamas teisinis ir finansinis nepagrįstumas, nei nustatyta jo neatitiktis teisėkūros tikslingumo, proporcingumo ir efektyvumo principams.

Tuo tarpu, priimtoje naujausioje nutarimo versijoje nurodoma, kad „*KT nutarimas neįpareigoja nustatyti individualaus verslo vertinimu grindžiamo ar neriboto kompensavimo modelio, todėl Projekte siūlomas reguliavimas laikytinas pertekliniu ir nepagrįstu KT nutarimo turiniu. <...> Projekto nuostatos vertintinos kaip nauja, savarankiška ir nepagrįsta teisėkūros iniciatyva, kuria iš esmės keičiamas galiojantis kompensavimo modelis ir plečiami valstybės finansiniai įsipareigojimai, nesant tam konstituciškai pagrįsto poreikio*“. Tokie reikšmingi atsiradę ŽŪM dėl Projekto užimamos pozicijos pokyčiai kelia Asociacijai pagrįstų abejonių. Asociacija ankstesniais raštais jau ne kartą kreipėsi į ŽŪM bei išreiškė savo poziciją šiuo klausimu, tačiau **į Asociacijos pastabas nei naujausiame nutarimo projekte, nei ankstesniuose projektuose nebuvo atsižvelgta**.

Juolab, naujausiame nutarimo projekte ŽŪM pateikiama išvada, neva individualaus verslo vertinimu grindžiamas kompensavimo modelis nėra būtinas, esamų faktinių aplinkybių kontekste Asociacijai kelia dar daugiau klausimų. **Nors ŽŪM disponuoja reikšmingais duomenimis, patvirtinančiais, kad galiojantis kompensavimo modelis yra neteisingas ir nepagrįstas, nutarimo projekte nėra numatyta jokių siūlomų priemonių esamiems teisinio reguliavimo trūkumams pašalinti**. Priešingai, nutarimo projekte pažymima, kad Projektas kuria papildomą lėšų poreikį, kurio mastas neva nėra įvertintas nei kiekybine, nei metodine prasme bei sukuria atvirą, neapibrėžtą ir nepamatuotą finansinį įsipareigojimą valstybei. Nėra pagrindo sutikti su šiomis nutarimo projekte ŽŪM nurodomomis išvadomis, kadangi Lietuvos Respublikos 2026-2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme numatyti 1,554 mln. Eur, skirti kompensacijoms už iki 2026 m. gruodžio 31 d. nutrauktą komercinę kailinės žvėrininkystės veiklą išmokėti, visiškai neatitinka realių kailinės žvėrininkystės ūkio subjektų patirsimų nuostolių. Dėl to, **Projekto kuriamas papildomas lėšų, skirtinų kompensacijoms, poreikis, yra pagrįstas objektyvia būtinybe ir siekiu užtikrinti teisiškai pagrįstą ir proporcingą kompensavimo mechanizmą**. Informacijos, patvirtinančios, kad kailinių žvėrelių verslo uždarymo išlaidos valstybei bus gerokai didesnės, nei šiuo metu numatyta Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme, yra pakankamai, ir ji leidžia pagrįstai priimti Projektą.

Primename, kad ŽŪM Byloje[1] 2025-02-20 pateikė atsiliepimą į Pareiškėjų Skundą (pridedamas), kuriame aiškiai ir nedviprasmiškai išreiškė savo poziciją, kad Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatyme Nr. XIV-2171 nustatyta kompensacijų metodika yra neteisėta ir nepagrįsta, o Pareiškėjams išmokėtinų kompensacijų dydis turėtų būti lygiavertis jų neteksimų verslų rinkos vertei: „*Ministerijos nuomone, valstybė, nustatydama kompensavimo tvarką, turėtų atsižvelgti į verslo vertę taip pat, kaip paimant turtą visuomenės poreikiams, o tai reikštų, kad **kompensacija turi būti lygiavertė paimamo verslo rinkos vertei**, nes jo savininkai netenka galimybės juo disponuoti. Tokio verslo vertė turėtų būti nustatoma atliekant individualų jo vertinimą, parengiant turto vertinimo ataskaitą ir nustatant realią*

1. Regionų administracinio teismo Kauno rūmuose yra nagrinėjama administracinė byla Nr. el2-1139-422/2026 (**Byla**) pagal pareiškėjų (48 ūkių) skundą dėl žalos atlyginimo iš Lietuvos valstybės priteisimo. Byloje trečiojo suinteresuoto asmens statusu dalyvauja Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

*turto vertę. Tuo tarpu **ginčijamas dėl kailinių žvėrelių laikymo ir veisimo specializuotuose ūkiuose (fermose) ūkinės veiklos nutraukimo patirtų praradimų kompensavimo teisinis reguliavimas nurodytų reikalavimų neatitinka***“.

Taip pat ŽŪM yra žinoma, kad Byloje yra atlikta teismo ekspertizė. 2026-06-22 ekspertizės akte Nr. 2025/10/02-1 **teismo ekspertas konstatavo, kad bendras Pareiškėjų patirsimos žalos dydis sudaro 63 908 025,00 EUR**. Todėl minimalus valstybės lėšų poreikis yra žinomas. Primintina, kad Byloje ŽŪM dalyvauja kaip trečiasis suinteresuotas asmuo.

Taigi, iš ŽŪM dėstomų išvadų susidaro įspūdis, kad siekiama, jog atsakomybė dėl valstybės sprendimo uždrausti kailinės žvėrininkystės verslą visa apimtimi būtų perkeliama kailinės žvėrininkystės ūkio subjektams. Esant šioms aplinkybėms, kartu su naujausiojo ŽŪM siūlomo nutarimo projekto priėmimu būtų sudaromos prielaidos formuotis ydingai ir teisinės valstybės principams prieštaraujančiai praktikai.

Apibendrinant, Asociacija dar kartą **prašo** ŽŪM ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės atsižvelgti į realų žalos, kurią dėl valstybės sprendimo uždrausti kailinės žvėrininkystės veiklą patirs šią veiklą vykdantys ūkio subjektai, dydį ir pažymi, kad naujausioje nutarimo projekto versijoje pateiktose išvadose ignoruojami šių ūkio subjektų interesai bei būtinybė užtikrinti teisingą ir proporcingą jų patiriamų nuostolių atlyginimą. Atsižvelgiant į tai, Asociacija kartu **prašo** ŽŪM ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės imtis priemonių, kurios tinkamai užtikrintų valstybės atsakomybės įgyvendinimą ir neleistų formuotis ydingai atsakomybės paskirstymo tarp valstybės ir ūkio subjektų praktikai.

PRIDEDAMA:

1. ŽŪM 2025-02-20 atsiliepimas administracinėje byloje Nr. el2-1139-422/2026 pagal pareiškėjų (48 ūkių) skundą dėl žalos atlyginimo iš Lietuvos valstybės priteisimo;
2. Lietuvos žvėrelių augintojų asociacijos 2026-08-25 raštas.

Lietuvos žvėrelių augintojų asociacija (**Asociacija**), vienijanti Lietuvos kailinių žvėrelių (audinių ir šinšilų) augintojus, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2021-12-29 sprendimu Nr. KS-354 įrašyta į lobistų sąrašą (pažymėjimo Nr. LOB-JA-2021-0155), šiuo atviru laišku teikia nuomonę dėl 2026-09-04 registruoto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2171 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-682(3) (**Projektas**) projekto.

Lietuvos žvėrelių augintojų asociacijos pirmininkas
Dr. Česlovas Tallat-Kelpša